

11.11.2019.

Краљево обележило Дан примирја у Првом светском рату

У знак сећања на 11. новембар 1918. године, када су силе Антанте потписале примирје са Немачком и тиме окончале Први светски рат, 11. новембра се у свету и у нашој земљи обележава Дан примирја.

Град Краљево је овог 11. новембра, са почетком у 11.00 часова, на брду Врановац, у селу Пекчаница, обележио Дан примирја у Првом светском рату, као и сто четири године од великог страдања Ужичког одреда Војске Краљевине Србије у борби са аустроугарским трупима на брду Врановац.

Краљево није заборавило своје ратнике – народ им је подизао споменичка обележја – крајпуташе, спомен-цркве, спомен-чесме, спомен-школе, спомен-плоче и споменике фигуралног облика. На подручју нашег града има 97 споменичких обележја посвећених палим ратницима и народу у Првом светском рату. На централном градском тргу је Споменик српским ратницима палим за слободу отаџбине од 1912. до 1918. године, краљевачке улице носе имена наших ратника и бојишта на којима су оставили животе... споменици представљају историјско благо, говоре о култури сећања нашег народа.

На брду Врановац подигнут је спомен-крст „као сећање на погибију војника, подофицира и официра 2. прекобројног пешадијског пука III позива, 4. пешадијског пука III позива, Доњовасојевићке бригаде, Другог ескадрона Дринске дивизијске коњице III позива, Прве брдске Де Банжове артиљеријске батерије II позива и Пионирско-минерског вода из састава Ужичког одреда Прве армије Војске Краљевине Србије који заклету на верност краљу и отаџбини јуначки погибоше на Врановцу и околним положајима у борбама са немачким и аустроугарским окупаторским трупима од 6. до 10. новембра 2015. године“.

По интонирању химне Републике Србије „Боже правде“, уз звуке песме „Тамо далеко“, у извођењу Ватрогасног оркестра „27. септембар“, градоначелник града Краљева др Предраг Терзић, са сарадницима, а потом и остале делегације, положили су венце и цвеће на спомен-плочу Ужичком одреду код мермерног спомен-крста.

Градоначелник Краљева др Предраг Терзић је подсетио на то да је у Првом светском рату, највећем сукобу у дотадашњој историји човечанства, Србија остала без трећине становништва и чак 60 одсто мушке популације. Он је истакао да је на територији Србије вођено неколико веома значајних битака, а приликом повлачења српске војске у јесен 1915. године и битка на Врановцу, код Краљева.

„Тадашња мала Краљевина Србија, тек изашла из Првог и Другог балканског рата, са недовољно опремљеном војском, започела је своје ратове. Када говоримо о историји, углавном причамо о војним сукобима, о политичким сукобима, а заборављамо да је историја и писање о начину живота обичног човека. Поред политичке и војне историје, важна је и историја породица, оне деце која су остала без очева, која су морала сама да се сналазе у животу. По завршетку Првог светског рата, земља је остала без великог броја мушких руку, мушких руку које је требало да на пољу обезбеде храну, да обезбеде сигурност својим домаћинствима. Млади, голобради младићи, морали су не да раде оно што је посао деце на селу, већ да воде читаво домаћинство. И та прерано одрасла

генерација је покошена, касније, у Другом светском рату“, рекао је градоначелник нагласивши:

„Управо због тога морамо да схватимо да смо изгубили огроман потенцијал, да смо као земља осиромашили зато што смо често били на удару завојевача и да у будућности треба да бијемо друге битке. Уместо ових војних, треба да се боримо да економски ојачамо своју земљу, треба да се боримо за нова радна места, да будемо богатије друштво. То што купујемо наоружање треба да служи не да се трудимо да бојевима на војном пољу јачамо земљу, него да одвратимо сваког могућег непријатеља. Мислим да је то једина шанса ове земље и да сви заједно треба да памтимо Први светски рат као време страдања које више не треба да се понови. Живело Краљеве, живела Србија!“, поручио је градоначелник Краљева др Предраг Терзић обраћајући се окупљенима на Врановцу.

Помен погинулим војницима, подофицирима и официрима Ужичког одреда и свима изгинулим у Великом рату, на Дан примирја, на брду Врановац, служио је протојереј-ставрофор Љубинко Костић, старешина Храма Светог великомученика кнеза Лазара у Матарушкој Бањи.

Он је, у име епископа жичког Јустина, пренео благослов за ово сабрање, за служење молитве нашим изгинилум ратницима на овим висовима. Отац Љубинко је истакао да је Црква са свештенством имала врло важну улогу у време ратова јер је свештенство војно крепило и јачало морал војске и државног врха да у невољама које предстоје издрже све тешкоће и искушења. Како је рекао, свештеници су заједно са народом и војском учествовали и страдали и у балканским и у Великом рату.

Историјски час о догађајима на нашим просторима из периода Великог рата одржала је учитељица Вања Николић из ОШ „Јован Дучић“ из Рођевића. Из њеног детаљног излагања издваја се податак да је само током прве половине новембра 1915. Године, на положајима око Краљева, у Ибарској клисури и на планинским масивима Гоча, Столова, Јелице, Троглава и Чемерна, погинуло више од 1.500 војника из састава 1. армије Војске Краљевине Србије, уз напомену да је у овим борбама ангажовано 12 пешадијских пукова, од којих је сваки имао четири батаљона. Учитељица је и са ученицима школе у Рођевићима припремила и кратак програм – ученици су прочитали наредбу врховног команданта регента Александра Првог Карађорђевића, који је војницима, див-јунацима, исказао дивљење и захвалност и бодрио их да истрају у јуначком отпору, уздигнуте главе, чему се и сам непријатељ диви, и отпевали песму „Ово је Србија“.

У амбијенталној учионици на Врановцу изложени су радови ученика Основне школе „Јован Дучић“ из Рођевића, настали на школском такмичењу у ликовном стваралаштву на тему Првог светског рата. Победницима у категорији нижих и виших разреда градоначелник Краљева је уручио по књигу.